

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIJA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tariful la Administratiia ziarului și la toate agentiiile de publicitate.

Abonamente:
un an . 520 Lei
6 luni . 260 Lei
3 luni . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Din lagărul minoritar

Congresul sionist dela Oradea-Mare. — Cuvântări unghurești la Geneva

Arad, 12 Septembrie

partea din concetățenii noștri de religie evreie, aceia cari în Ardeal nu spun că s'au născut în țara noastră, ci militează pentru un caracter național distinct al rasei, s'au întrunit la începutul săptămânii în congres anual la Oradea-Mare. Ei sunt vizionarii dominației evreiești, strănepoții lui Hiram, agenții agenției Jewish dela Londra — susținerea tuturor neamurilor pământului și cel mai paradoxal Program lor e cel mai paradoxal și cel mai absurd, dar acești ostași verzi ne aduc în față din când în când de-o gravă și dură problemă socială.

Jaszbereny — și mai ales presa din Germania este încântată. Numai delegații României — spune un ziar de sub Tâmpa — făceau acolo la Geneva o mină tristă, cu „ochii ațâțați în gol”.

Dacă am judeca după întinderea pe care o dau „evenimentului” ziarele unghurești din Ardeal și Banat, ca articole și reportaj telegrafic, am conchide negreșit că de fapt e cel mai mare eveniment al timpului. Dar lăsam gluma, nu voim să dăm în ce ne privește nici importanță prea multă nici prea puțină cuvântărilor unghurești dela Geneva. Acolo se rostesc multe cuvântări și de alți oameni.

Reprezentanții Micii-Intelegeri împotriva cărora s'a îndreptat atât de puțin diplomaticul debut unghureș în familia neamurilor, nici nu știm dacă vor găsi de cuviință să răspundă ceva. Circulă în ziare versiunea, că d. I. G. Duca, ministrul României, ar fi dat unui solicitant răspunsul, că va răspunde poate numai în cazul, când și reprezentantul Franței ar răspunde unui atac al dlui Bethmann-Hollweg. Nu știm, dacă redăm bine și dacă a fost făcută declarația ministrului nostru de externe, ea a fost însă o lapidară caracterizare și în același timp și o clasare definitivă a „evenimentului”. Intocmai ca Bethmann-Hollweg în Germania, contele Apponyi a fost în Ungaria un instigator de frunte al războiului. Exclamația d-sale: „In sfârșit!” — când a plecat la Belgrad declarând război din partea fostei monarhii — nu se uită așa curând, dupăcum nu se uită nici adevărul, că numele celebrului conte a fost cândva sinonim cu „robitorul feroce al naționalității altora”.

In orice caz unghurii din România și-au ales rău avocatul. Nu Apponyi, este apărătorul vostru acolo, iubiți concetățeni, ci — oricât de paradoxal vi s'ar părea — tot d. Duca, ministrul vostru de externe și mântuirea voastră. Dacă vă gândiți mai bine, vă pomeniți că ne dați dreptate.

Accreditarea ministrului român la Atena

ATENA, 11. — Noul ministru al României la Atena d. Lang-Rășcanu a prezentat ieri în audiență solemnă scrisorile sale de acreditare președintelui republicii.

D. Lang-Rășcanu a ținut un discurs declarând că România se bucură de prosperitatea poporului grec și că va căuta să strângă cât mai mult raporturile cordiale între ambele țări.

Președintele republicii grecești a răspuns amintind legăturile de prietenie dintre Grecia și România și asigurând pe d. Rășcanu că-i va da întotdeauna tot concursul pentru îndeplinirea misiunii sale.

Cât va mai trăi pământul?

Arad, 12 Sept.

Marele și misterioase probleme ale radiului, palpitate de actualitate, aduc din nou pe tapet, între discuții științifice, și problema vârstei pământului. Din aceste discuții, scrie „The Globe”, naște o nouă, genială teorie a unui „involveru de ghiata” care învalve pământul.

In ce privește vârsta, în contrast cu cele mai acreditate teorii ale veacului trecut care atribuiau pământului cam o sută de milioane ani de existență, modernii îi atribuie aproape 16 milioane de ani, împărțiți în trei mari perioade de evoluție a globului.

Primul stadiu: nebulozelor înfocate, care încep în momentul când nebuloza terestră se desface de cea stelară și sfârși cu bolta cristalină primitivă a globului; al doilea stadiu: iluminarea solară și nașterea vieții, în care peste convulsioni grozave și restabiliri de ordine, s'au văzut apărând primele forme de viață vegetală apoi animală, și continuă încă până astăzi și va continua până la stingerea totală a soarelui.

Atunci, din cauza frigului teribil, care nu va mai putea fi învins de puterea soarelui, pământul va deveni o enormă masă înghețată și se va opri procesul de formațiune a vaporilor oceanici și viața consecventă.

Al treilea stadiu: Intineric absolut, frig și moarte. Cel din urmă stadiu al vieții de orice formă vietoitoare; stins soarele, pământul va fi învâlit de-o întințime absolută și actual final va fi un îngrozitor cataclism, adică prăbușirea pământului peste soarele stins.

Toate acestea ar fi să se întâmple în cam 1 milion de veacuri, și cum pământul nostru, căruia îi zicem „bătrân”, n'a trăit decât vreo 160 de mii de ani, e încă destul foarte destul timp pentru mii și mii de alți învățați și alte teorii. Până la cataclismul care va nimici pământul, câte cataclisme grozave vor mai trece încă peste nenorociții lui așa zisii regi: oamenii!

NOTE

Comisiunea de anchetă asupra incidentelor dela Jimbolia

Se știe că punerea în practică a acordului dintre România și Jugoslavia privitor la schimbul de comune din ultimul timp a dat loc la unele incidente, în special la Jimbolia. Presa sârbă a protestat atunci cu o vehemență neobișnuită în discuții dintre state aliate, iar din partea guvernului nostru s'a răspuns că de fapt autoritățile sârbești au săvârșit nereguli la schimbul de comune făcut. Guvernele din Belgrad și București pentru a pune capăt neînțelegerii invite, au convenit să numească o comisiune mixă de anchetă care să indice sancțiunile.

Cum din partea fostului guvern jugoslav nu se obținuse în nici o împrejurare o soluție netă și împăciuitoare, guvernul român a temporizat numirea reprezentanților noștri în comisiunea de anchetă. Intrevederea dintre d. Duca și d. Marincovici, noul ministru de externe jugoslav, la Lubljana a fost prilejul binevenit de a se discuta și'n privința acelei anchete. In cât după in-

poierea în țară a d-lui Duca va fi constituită comisiunea de anchetă care să stabilească răspunderea incidentelor provocate cu ocazia schimbului de comune la frontiera Banatului.

Cum au fost improprietăriți țărani maghiari

„Viitorul” scrie: D. dr. Jakabffy Elemer, vice-președinte al partidului maghiar, se miră că în județul Caraș-Severin s'au improprietărit 1000 de familii unghurești peste acelea ce-ar fi trebuit, proporțional cu populația. D. Jakabffy nevoind să recunoască solicițundinea autorităților românești față de unghuri, califică drept „jonglerie” datele statistice.

Confirmând faptul că în Ardeal țărani unghuri au fost pretulindeni protejați în distribuția pământului, deoptrivă cu cei români, atragem atenția d-lui Jakabffy că a trecut vremurile stăpânirii ungare când statistica era un mijloc de opreșteare nu o imagine exactă a situațiunei.

O lecție pentru Ungaria

Arad, 12 Septembrie

Ne ocupăm la loc de frunte cu odiosul atac al contelui Apponyi, îndreptat împotriva României. Dăm la vate adevărul ecou al atacului, nu așa cum a răsunit în ziarele minoritare:

Apponyi executat de Hymans

Geneva, 11. — Miercuri dimineața, în sesiunea adunării generale d. Hymans, prim-delegat al Belgiei și președintele consiliului Societății Națiunilor a adunării, a declarat următoarele:

„Declarațiile făcute ieri de către contele Apponyi cum că doleanțele minorităților nu găsesc la Societatea Națiunilor ecoul cuvenit pentru că membrii consiliului Societății sunt în același timp reprezentanții diferitelor guverne având interesele lor, constituie o gravă acuzație la care trebuie răspuns imediat.

Procedura în culegerea informațiilor privitoare la minorități prevede ancheta, care se face de către biroul minorităților, iar consiliul este sesizat de un raport al șefului acestui birou.

In cazul minorităților invocat de către contele Apponyi, consiliul a fost sesizat de un simplu raport al șefului biroului minorităților, d. Colban, care a raportat amănunțit și mai presus de orice bănuială.

Contele Apponyi trebuia să se gândească la ecoul cuvintelor sale în rândurile minorităților susceptibile și la suveranitatea statelor care nu poate fi știrbită.

Intervenția drăstică a d-lui Hymans a fost acooperită de puternice și îndelung repetate aplauze.

O intervenție a d-lui Titulescu

GENEVA 11. — Contele Apponyi cerând în șeful comisiunii întâia ca discuția asupra arbitrajului să nu fie publică, d. N. Titulescu a susținut dimpotrivă nevoia publicității care a fost admisă cu 16 voturi contra 15.

Declarația d-lui Duca

GENEVA 11. — În urma discursului Apponyi, reprezentanții Micii-Intelegeri au ținut o consfătuire, hotărând să răspundă la declarațiile contelui Apponyi.

D. Duca, ministrul de externe al României, a declarat ironic că este foarte satisfăcut de declarațiile delegatului unghur, deoarece nu știa că contele Apponyi a fost prins deodată de o duioșie atât de mare față de minoritățile naționale, fiindcă după cât știe d-sa, contele Apponyi n'a fost totdeauna apărător al minorităților naționale.

Pressa franceza condamnă pe Apponyi

PARIS, 10. — Puține ziare franceze se ocupă de discursul contelui Apponyi dela Adunarea Ligii Națiunilor. Ziarele lasă să se întrevadă totuși viclele nemulțumiri provocate de delegatul unghureș.

„Matin” arată că vechiul reacționar și latifundiar unghur a jucat rolul de agent provocator în defavoarea tezei franceze, relativă la garanțiile împotriva agresorului în caz de război. Discursul contelui Apponyi respiră ură împotriva învingătorului, protestul contra tratatului dela Trianon, dorința vehementă de-a redobândi provinciile și populațiile pierdute și revolta în contra dezarmării.

„Excelsior” scrie că delegatul Ungariei a pronunțat un adevărat rechizitoriu împotriva Micii-Intelegeri.

FOILETON

„Ape adânci”

— Câteva cuvinte despre cartea d-nei Hortensia Papadat Bengescu —

Cu răbdarea de benedictin a marilor nervoși, când sună stăpâniți de o curiozitate profundă, d-na Hortensia Papadat Bengescu demontează complicata jucărie omenească, înlătură carapacea ei de carne, izolând sufletul, ca migdala din coaje, și plecându-se asupra lui — asupra celui femesc de preferință — înregistrează cu fina senzibilitate a sismografului, care se înfioară de cele mai imperceptibile convulsii ale planetei, senzațiile, impresiile și gândurile cele mai vagi și mai difuze ale nepătrunsului omeneș.

„Ape adânci”! Mi-ar trebui cuvinte dominicale, cuvinte în alb, ca să pot vorbi cum se cuvine despre cartea aceasta, care este o mare biruință a gândului și graiului românesc.

Dna Hortensia Papadat Bengescu, autoarea volumului „Ape adânci”, a dat, acum câțiva ani, în „Viața Românească”, acel neuitit buchet de scrisori ale Porporatei către Don Juan, Orgolioasa decepționată nu găsește în toată umanitatea de un singur exemplar vrednic de sufletul ei. Se aprinde — cu tot tragicul pe care îl comportă o asemenea „aprire” — pentru Don Juan —

(nu știu câte secole după moartea lui) — și trimite flăcări epistolare pe lumea cealaltă. Splendori! Scrisorile acelea nu sânt în volum. Porporata, însă, da. De astădată, o cheamă Lilia. Li mai zice și Mama.

Eroinele d-nei Papadat Bengescu, celuli vechi și nobili — sunt eroine de tragedie. Suflete pure și rectiune, dificile și bogate, fine și orgolioase, cer dela viață — pentru că au și ele mult de dat — și așteaptă dela dansa cu o siguranță inebriabilă, darul suprem: „ceva ce li se cuvine, ce nu poate să nu vie, ceva care întârzie, dar care trebuie să sosească; ceva deosebit, bun, strălucit, neprețuit, care dacă nu le-ar fi aparținut, dacă nu ar fi fost dreptul lor, nu i-ar fi avut presimțirea”. Și într'o zi, fără să-și dea seama cum, „într'o zi s'au uitat la cealaltă viefii, și au găsit că solia întârzie”. Și cu acei și forță cu care o așteptau, simt că solia nu va veni. Din acel moment, în sufletul cezarian — puțin cam rigid — care nu se poate preta la compromisuri (aut.) sen-

tința morții voluntare a căzut. Din acel moment, purtând în ele un cadavru, eroinele d-nei Papadat Bengescu vor rătați pe continent, vor schimba o localitate de munte pentru una de mare, căutând, par'că o diversivune. Dar nici în vilele roze cu azur și soare, nici în chalet-urile castanii cu zăpezi și lacuri, nu se pot tămădui de spleenul din ce în ce mai chinător. Mediocritatea omenească le urmărește și le exasperează de-a'ungul tuturor Elvețiilor și tuturor Coastelor mai mult sau mai puțin de azur. A descinde în marea iubită și consolatoare, ținând în brațe o minge de plumb, pare singura mântuire. Dar naturile ace- tea puternice, cari a iubit viața cu înflăcărată și nobilă pasiune, și pentru cari oroarea dispariției complete este o reprezentare insuportabilă, găsesc, par'că, în ultimul moment o deslegare medie: neputând afla ceea-ce simțeau că li se cuvine, în lumea realităților, își vor lăsa, totuși, trupul în lumea aceasta mediocră și banală, îl vor lăsa să-și continue fără convingere băile de mare și cedițele de imbecilizare curativă îl vor lăsa să danseze cu necunoscuți prin hall-urile „Palace-urilor din stațiunile balneare, iar sufletul mort și-l vor trimite cu anticipație în sufletul lui firesc, în imperiul umbrelor. Trupul se va scolda în Adriatică, iar sufletul în Styx. Ca Porporata i-si vor țipa visele spre viziunea glacială a lui Don Juan, idealizat prin moarte. Iubire funebă!

De prisos să insistăm asupra tragicului unor asemenea existențe, care țin simultan de fărâmuiri, fiindte combinate par'că din două regnuri.

Pe această dantecă fantasmagorie, pe această lume de-o fluiditate și transparență lunare, încadrată într'o perpetuă noapte verze și ireală, dna H. P. Bengescu, al căreia suflet-orchestra are toate instrumentele și toate sunetele, jumătățile, sferturile și optimele de notă necesare, brodează o literatură pătrunzătoare și deprămintă ca o muzică scandinavă.

N'aș vreau să fac economie de elogii. Dar nici să jicnesc cu exuberanța lor. N'aș vrea ca elogiile mele, nu îndeajuns de protocolare, să impresioneze plebeu sufletul cu tăceri în cari și gândul e prea sgomotos, aristocratica ureche care percepe sunetul luminii. Aș vrea ca lauda mea să aibă toată discreția unei mute dar calde și înțeleghătoare străngeri de mână.

Dar opere ca „Femei, între ele”. — Cu acele incomparabile Povești ale o-hilor — în cari arta de a nota impouderabilul este exaltată până la virtuozitate; în cari impresii și umbre de impresii, cugetări și umbre de cugetări, fugace și fumurii, ca sculptura fantezistă și pururea mobilă a norilor albi de primăvară sunt prinse și imobilizate pe hâr-

Simultan cu congresul sionist dela Oradea-Mare, un alt eveniment agită spiritele în lumea minoritară dela noi. La Geneva, care devenit deodată „orașul lui Calvin și-al Americitei regine Elisabeta de Habsburg” — a fost asasinată de monstruosul Lucești (N. R.) — au vorbit dd. Apponyi și Bethlen, reprezentanții Ungariei la Societatea Națiunilor. În realitate acești delegați n'au spus cu nimic din cadrele comunului. S'au spus acolo — după cum inșiși au spus-o — închinie steagul țării lor în fața înaltei societăți. Mărturisind o loialitate de rigoare, au arătat aderenți în special ai dezarmării generale și-al arbitrajului obligatoriu între popoare. Doar contele Apponyi, cunoscutul declarator de ocazie, a ținut să fie cu orice preț interesant, turnând lungi tirade despre unghurii încăpuți în cadrele statelor „succesore”. A spus că Ungaria își menține unitatea culturală cu unghurii de pretulindeni, mai ales că o lungă serie de celebrități maghiare trecute, între cari însuș Kolcey, autorul imnului național maghiar, își dorm somnul de veci în aceste țări „succesore”, care sunt România, Serbia și Cehoslavia. În chestiunea minorităților n'a fost încă des-

Societatea Anonimă pentru Distribuirea Produselor Petrolului

VINDE:

Petrol lampant rafinat Lei 449 pro 100 Kgr.
Benzină ușoară pentru auto-
mobile " 1020 " 100 "
Benzină grea denaturată " 674 " 100 "
precum și orice fel de uleiuri, minerale cu prețurile
cele mai reduse.

Depozitul Arad: MICĂLACA-NOUĂ

Strada Principesa Ileana Nr. 20.

MINISTERUL JUSTIȚIEI
Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Andrei Schulhof, domiciliat în Arad, Strada Românilor Nr. 3, respectos vă rog să binevoiți că pe baza aci — alăturatei declarații de renunțare la protecția străină să mi-se acorde naturalizarea română, împreună cu soția și copilul. — Cu deosebită stimă: Andrei Schulhof.

Reparare „umbrele

și reconstruirea lor după cea mai nouă modă primește cu prețuri reduse

H. FIRNEISZ Arad, Strada Horia Nr. 5. (Vis-à-vis de Primarie.)

No. 7546-1924.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, 2 rânduri de haine cuprinse în favorul lui Schwartz Francisc contra urmării pentru suma de Lei 425 capital, spese stabilite până în prezent în suma de Lei 239 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Bulev. Maria Nr. 9 în ziua de 15 Septembrie 1924 la orele 2 d. m.

Arad, la 1 Septembrie 1924.

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Insertii se primesc la Administrația ziarului.

Nr. 759-1924.

Concurs.

La notariatul comunei Iratoșul-mic (Plasa Arad) se caută un scriitor sau scrietoraă versată în agendele notariale. Acest post se poate ocupa imediat. Retribuțiunile sunt: Salar lunar de comană 1000 Lei și venite laterale după acord, locuință, luminat și încălzit și pentru conlucerea poștei 750 Lei ca magister postal dela stat. La acestea din urmă numai român poate aspira. Afară de limba Statului trebuie să posedă și limba maghiară. Organizarea postului de subsecretar este în curs.

Iratoșul-mic, la 12 Sept. 1924.

Notar.

ENGRROSS.

TÂRG MARE DE TOAMNA

DETAIL

la Magazinul de modă ORIENT

ARAD :: Strada Vasile Alexandri (Salacz-u.) :: ARAD

1 metru Stofă de lână pentru dame 130 cm. lătă	Lei 165.—	1 m. Postav pentru palton de iarnă 145 cm. lătă	Lei 475.—
1 metru Stofă de lână pentru costum 140 cm. lătă	Lei 275.—	1 m. Stofă de lână colorată 150 cm. lătă	Lei 295.—
1 m. Stofă de lână p. domni 150 cm. lătă	Lei 190.—	1 Plüsch de „Caracii” 140 cm. lătă	Lei 190—450
1 m. Stofă de raglan pentru bărbați 150 cm. lătă	Lei 290.—	1 Mătăsă Marocain toate colorile 100 cm. lătă	Lei 320.—
1 m. Lână curată, Camgarn 150 cm. lătă	Lei 450.—	1 m. Mătăsă originală crudă culoare drap 110 cm. lătă	Lei 245.—
1 m. Stofă engleză, blumarin închis 150 cm. lătă	Lei 550.—	1 m. Mustră de mătăsă „Liberty” 100 cm. lătă	Lei 250.—
1 m. Stofă vărgată cu măt. 140 cm. lătă	Lei 375.—	Delainuri spalabile, cretoane co- lorate	Lei 23.—24.—
1 metru de pânză bună 42.—, 1 metru Zefir de ață 45.—, Ciorapi de dame din zăbranc francez 98.—, Lei. Blănaric, Veloururi adevărat engleze, Cocimene, Covervoaturi engleze, Chifon veloururi, Plüschuri de sil, stufe fine negre și Tegethof, Crepe de chin-ur. Toate cu preț însemnat redus. Depozit permanent și mare în stufe engleze pentru domni.			

Trimitte mostre de probă

și în provincia: „ORIENT” Arad.

Banca Românească

Societate Anonimă

Capital vărsat și fond de rezervă 395.000.000 Lei

Sediul Central: București

Sucursala: Arad

SUCURSALE: Bălti, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Cetatea-Albă, Galați, Ismail, Oradea-Mare, Sibiu, Soroca, Satu-mare, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tighina, Tulcea.

Adresa telegrafică: ROMANEASCA

Adresa telegrafică: ROMANEASCA

Consiliu de miniștri

Măsurile pentru ajutorarea sinistraților dela Murfatlar. — Proiectele de legi ce se vor depune în Parlament. — Concedii d-lui I. C. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit ieri în consiliu sub președinția d-lui Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului.

D. N. N. Saveanu, ministrul sănătății a făcut o amănunțită expunere a celor întâmplare la Murfatlar unde d-sa a distribuit însemnate ajutoare sinistraților zilele trecute, ca și în restul județului.

În urma acestei expuneri consiliul a hotărât următoarele măsuri:

a) Se vor acorda 100 vagoane grâu de sământă.

b) Banca Murfatlar va fi creditată cu sume importante pentru ca la rândul ei să poată acorda împrumuturi celor cărora li s'a distrus avutul.

c) Ministerul de finanțe va deschide un important credit din care se vor ajuta toți sinistrații.

d) Ministerul de lucrări publice va acorți zilele de prestații necesare locuitorilor cari și refac locuințele.

e) Vatra satului Murfatlar va fi mutată.

D. ministru al sănătății va comunica în viitorul consiliu rezultatele aplicării acestor măsuri.

În urma raportului întocmit de d. general Moșoiu, ministrul de lucrări publice, consiliul a admis deschiderea unui credit de trei milioane pentru repararea podurilor și șoselelor cari au suferit de pe urma inundațiilor, în județele Tulcea și Constanța.

D. N. D. Chirulescu, ministrul Muncii, a

cerut și consiliul a admis ca statul și instituțiile publice să comande întreprinderilor din țară tot ceea ce se poate aci produce.

S'a admis ca Biserica Neamului dela Mărășești să fie considerată monument național, rămânând ca terminarea ei să fie făcută pe seama statului.

În legătură cu deschiderea Corpurilor Legiuitoare s'a stabilit ca până la acea dată să fie puse la punct următoarele proiecte cari vor fi depuse pe birourile Camerei și Senatului în primele zile după deschidere: proiectul de reformă administrativă, legea presei, legea de înființare și organizare a consiliului legislativ, codul și procedura penală, și proiectul de reorganizare a jandarmeriei.

D. Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, va pleca în concediu în streinătate pe timp de o lună cu începere dela 13 Septembrie.

Interimatul președinției consiliului va fi ținut de d. general Văitoianu, ministrul comunicațiilor, iar interimatul ministerului de interne va fi ținut de d. dr. I. Nistor ministrul Bucovinei.

S'au rezolvit apoi chestiuni curente. — Consiliul a luat sfârșit la orele 1 și un sfert.

Revoluțiile din Orient

Războiul civil din Rusia și China

Arad, 12 Septembrie

Telegrame transmise și confirmate de toate agențiile europene, înregistrează în același timp, marile proporții pe cari le reia războiul civil din China și înversurarea revoluției anti-sovietice din sudul Rusiei. Cu drept cuvânt, Europa are motive să se alarmeze.

Faptul că ambele mișcări sociale se produc în același timp nu poate fi considerat ca o simplă coincidență. Propaganda sovietică, respinsă de atâta vreme în Europa, și-a căutat, de câțiva timp, un deșeu în China. Existența unei asemenea propagandă ne-a fost confirmată, de incidentele petrecute acum câteva luni între guvernul chinez și comisarii sovietici dela Moscova, incident care a culminat într'un ultimatum trimis Chinei și care, grație energiei guvernului dela Peking n'a degenerat într'un război.

Știrile ce parvin în Europa asupra războaielor din China nu lamuresc natura și obiectul acestei mișcări populare. Este sigur însă că, la origine, trebuie căutată și propaganda bolșevică: instigațiile teoreticienilor dela Moscova, trecute prin temperamentul și judecata chineză, au produs o stare de spirit nelămurită care a provocat războiul civil. Pe când însă în China virusul sovietic a reușit să contamineze societatea, în Rusia a început să se afirme o reacțiune. Toată partea de sud a fostului imperiu al țarilor, adică regiunea cea mai bogată și mai interesantă din toate punctele de vedere, se afla în plină răscoală împotriva sovietelor. Încă puține zile de rezistență a reacției și se poate vorbi de începutul unui nou război civil în Rusia, care se anunță lung și sângeros.

Ne aflăm dar în plin haos. Pe când, în ce privește Rusia, lucrurile s'au statornicit de mult astfel, încât Europa nu mai are deocamdată interesul să intervină, nu tot astfel stau lucrurile cu China. Civilizația atentă la scăderile societăților omenesti și-a trimis deja în China solii și misionarii ei de sacrificiu.

Toate puterile mari, inclusiv Statele-Unite, au trimis vase de război și trupe de uscat cari sa coopereze cu armatele guvernului chinez.

Toate puterile mari își au de apărât, în primul rând, viețile supușilor lor stabiliți în China, unde din cauza aversiunilor de rase, orice mișcare populară se transformă fatal într'o mișcare împotriva rasei albe. Europeni mai au de apărât acolo, marile întreprinderi industriale înființate, cu capitaluri enorme, a căror nimicire înseamnă o pagubă considerabilă.

Dar mai sunt și alte considerații. Dacă războaiele din Rusia și China se generalizează, se aduce vieții economice mondiale o lovitură cu consecințe incalculabile. Atât de așteptata normalizare, ținta sforțurilor tuturor omenilor de stat, ar suferi o nouă și simțitoare întârziere.

Lipsită mai de mult, de produsele înensului teritoriului al Rusiei, Europa n'ar mai putea conta nici pe produsele coloniale ale Chinei, nici pe imensele deșeuri de acolo ale industriei europene. Celelalte regiuni ale Asiei s'ar găsi și ele la un moment în nesiguranță și Europa ar fi amenințată să rămână izolată economic. Viața ar deveni de tot aspră, și noi și grele probleme s'ar deschide, ca să pună la încercare posibilitățile civilizației.

La de ce marile puteri urmăresc cu atenție și nu cruță nici-o sfortare ca să înalțare intensificarea războiului civil în Asia. Sfârșitul nu se poate prevedea. Dat fiind însă, vecinătatea Rusiei cu China și firele de contact între ambele revoluții s'ar putea pune ipoteza, că se va ajunge, la pacificarea, în același timp, a ambelor țări, pe ruinele construcțiilor hibride ale teoreticienilor bolșevici.

Petre Clonț

cari nu se pot desprinde decât după arboarele genului.

Aș vrea să fac citate multe și să le comentez. Dar atunci așa ceva care să-l bucure nespuse de mult. Ceva, în care să se drumie solidar tot ce ai mai bun și mai frumos în tine, iar tu întreg să rămâi modest deoparte fericit că ai putut da. Ceva, care dacă ar fi un mănunchi de flori, tu să nu fi decât firul ce le-a ținut o clipă legate. Ceva, care să meargă în întregime spre obiectul recunoștinței și numai spre el, după cum ploaia cerului — pentru că pământul l'a primit cu atâtea flori — merge toată numai spre bucuria rodnică a pământului, el însăși cerul, rămânând sus, departe, mai luminos numai la gândul darului pe care l'a putut face. . . .

După ce ai cetit asemenea carte, simți o recunoștință infinită pentru autorul ei.

Sufletul îți arde de dorința de-a mulțumi. Ai vrea să-i faci ceva care să-l bucure nespuse de mult. Ceva, în care să se drumie solidar tot ce ai mai bun și mai frumos în tine, iar tu întreg să rămâi modest deoparte fericit că ai putut da. Ceva, care dacă ar fi un mănunchi de flori, tu să nu fi decât firul ce le-a ținut o clipă legate. Ceva, care să meargă în întregime spre obiectul recunoștinței și numai spre el, după cum ploaia cerului — pentru că pământul l'a primit cu atâtea flori — merge toată numai spre bucuria rodnică a pământului, el însăși cerul, rămânând sus, departe, mai luminos numai la gândul darului pe care l'a putut face. . . .

Înșafalău, Septembrie.

Matusalem Grig.

O întâmpinare

În legătură cu cele scrise de noi în 68 al „Tribunei Noaă”, sub titlul „Hodiș”, — primum o întâmpinare — din care în interesul adevărului reținem următoarele:

Comisia de ocol pentru expulzare lăsat în proprietatea d-nei Mahler 400 jug. cad. în hotarul comunei Inanțea comisiei județene dna Mahler au declarat, chiar prin subsemnatul, nuanța la întreaga lor avere din Hodiș și cer să li-se lase nu mai puțin cad. în comuna Băteni. Comisia județonată această cerere. Toți îndreptățiții Hodiș au primit pământ, iar suprafața 50 jug. cad. s'a rezervat pentru stat a dat în arenda acestea 50 jug. cad. pentru că a oferit statului arenda.

Dacă a calificat țărani din Hodiș „ursi” (am însă motivele de a măi exactitatea acestui lucru), acest calificat dat în anii 1918—19, când adevărat un fel de ex-lex și duhurile rele au țărani, deslegate de legi și convenții manifestat spărgând buțile dnei Mahler drum liber la o mie hectare, după ce s'au săturat de el, carându-l ducând vite și lanțuri, și tot ce au nu însă ca o justă răsunare, ci cându-și pofta de a câștiga fără mânie.

Și dacă e vorba de iloyalitate, făcând o spusă și celor ce nu o știu, Mahler având posibilitatea de a alibi baroni și alți bogătași conaționali de a preferi totuși a-și da unica fată în mână est dintr'o familie țărănească venită principului: „Fie și figan dar mai om de omnie să fie”.

Aș putea strica încă multă hărtie dovedi și fapte, dar sper că ajungeți dna Mahler și pentru dl (x) pe a se convinge, că de data asta n'evnând a fost indus în eroare.

Dar nu are a face dle (x). Doar portul lui e Pașă și nu gresita odată. și apoi avântul tineresc se când este sincer.

Dr. Teodor Mișca

Am dori din toată inima ca cele de dl Dr. Mișca într'u apărarea D-Sale, să fie adevărate. Micile din „revoluție”, care putea să fie lăncuire cutropitoare, nu-i dau însă lățirea la pră împotriva celor mai tălți țărani cari au trăit vreedată pământuri.

Fată de opresiunea și exploatarea vecuri din partea străinilor, micile nari dela 1918 ale țărănilor nostri n'au floare la ureche.

— În aceasta privință sufletul nostru totdeauna de partea țărănilor nostri.

Cronica școlară

Geografia jud. Arad

Primum următoarele:

Iubiți colegi!

În zilele acestea a apărut un material aprobat de On. Min. al instr. ordinul Nr. 330 din 1924 intitulat: „Geografia județului Arad” pentru cl. II. de colegul nostru Eduard Aug. Căpă director școlar în Sântana.

După ce am studiat acest manual și că e întocmit în conformitate cu noua ram, că corespu de tuturor cerințelor deși conține și multe deseneuri, căsă 11 lei, vi-l recomand tuturor, căci e nevoie o lectură pe care am simțit-o.

Șiria, 10 Septembrie 1924.

Petre Clonț

Examenle de capacitate se vor ține la Timișoara

Suntem informați că examenele de capacitate pentru elevele și elevii lelor secundare, căzuți în examen din sesiunea Iunie a. c. se vor ține în cursul lunei curente la Timișoara. Ordinul prevede ținerea examenelor men la reședința Inspectoratului vătămăntului secundar din Timișoara pentru toate școalele secundare pendinte de acest Inspectorat.

În consecință, la Timișoara se prezenta elevele și elevii pentru punerea examenului de capacitate sesiunea Septembrie — din cuprinsul judeților: Arad, Timiș, Caraș-Ban și Mehedinți.

Cetiți și răspândiți

Tribuna Nouă

Incendul din strada Iosif Vulcan

Arad, 12 Septembrie

La zilele de 11 Septembrie, pe la câteva limbi de foc au fost văzute, prin acoperișul casei din curtea imobilului din strada Iosif Vulcan No 5. Dându-se alarma, aproape imediat, au sosit la locul incendiuului pompierii și autoritățile locale. După fiind puse în stare de acțiune — momentul când abia o mică parte a acoperișului era cuprins de flacără — ar începe să cadă înăuntru de incendiu, însă mai târziu o mare parte a acoperișului, pe care cea mare a fost, că nu era apă. În momentul dat ajunsese în primejdie clădirea învecinată cu cea cuprinsă de incendiu — a dat Dumnezeu — și s'a arde numai apa.

Incendiuul a început să se arde și pe lângă casele din curtea imobilului — de către d. Ioanovici, șeful pompierilor locali, au început să arunce cantități de apă spre locurile, unde se ardea alimentat.

În urma acestor furtune, fiind înțepită de relele întâmplări, s'a arde în cele două locuri, unde s'a arde, și a se salva locuințele —

propriu zise — fiind mistuite de flacără numai acoperișul cu toate obiectele ce se aflau în poduri.

În timpul incendiului — am aflat printre autoritățile locale — prezența dlui general adj. Manu, comandantul garnizoanei, a dlui Zamfir Filoti, prefectul poliției, precum și a întregului aparat polițienesc, aparat care a luat întinse măsuri de salvare mobilelor expuse a fi cuprinse de incendiu.

Din cercetările făcute la fata locului, persistă banuiala, că focul ar fi luat naștere din cauza defectului unui horn al spălătoriei, unde a ars focul în tot timpul zilei.

În urma acestui incendiu au avut de suferit următoarele firme care își aveau depozitele în locuința incendiată: Bauman, Domany și Mayer Richard. Pagubele de 4 milioane, cum arată o gazetă locală de zi, ne par cu mult exagerate și ele nu se pot evalua decât în urma unei cercetări amănunțite. Firmele au fost asigurate,

Rep.

Amânarea încorporării tinerilor cu termen redus

Ordinul ministerului de război

Am mai anunțat modalitatea de re-amânare pentru studii a tinerilor cu termen redus al armatei, în relația oficială a „ordinului general Nr. 83 din 5 Septembrie“ al ministerului de război.

Se va pune în vedere, din timp, tinerilor rețuși în condițiile art. 52 din legea recrutării și celor care în anul precedent au obținut amânări pentru studii, acest an nu se va mai acorda amânare pentru studii pentru anul 1924—1925 tinerilor care vor depune asemenea, în cursul lunii Septembrie.

De asemenea, depune la cerc sau la minister, la 1 Octombrie 1924, vor fi respinse urm art. 89 din legea recrutării.

Am mai anunțat modalitatea de re-amânare pentru studii a tinerilor cu termen redus al armatei, în relația oficială a „ordinului general Nr. 83 din 5 Septembrie“ al ministerului de război.

Se va pune în vedere, din timp, tinerilor rețuși în condițiile art. 52 din legea recrutării și celor care în anul precedent au obținut amânări pentru studii, acest an nu se va mai acorda amânare pentru studii pentru anul 1924—1925 tinerilor care vor depune asemenea, în cursul lunii Septembrie.

De asemenea, depune la cerc sau la minister, la 1 Octombrie 1924, vor fi respinse urm art. 89 din legea recrutării.

Am mai anunțat modalitatea de re-amânare pentru studii a tinerilor cu termen redus al armatei, în relația oficială a „ordinului general Nr. 83 din 5 Septembrie“ al ministerului de război.

Se va pune în vedere, din timp, tinerilor rețuși în condițiile art. 52 din legea recrutării și celor care în anul precedent au obținut amânări pentru studii, acest an nu se va mai acorda amânare pentru studii pentru anul 1924—1925 tinerilor care vor depune asemenea, în cursul lunii Septembrie.

De asemenea, depune la cerc sau la minister, la 1 Octombrie 1924, vor fi respinse urm art. 89 din legea recrutării.

form art. 127 din regulamentul legii recrutării.

Familiele, rudele și cunoștințele tinerilor aflați la studii în străinătate vor pune în vedere acestora să ceară în termenul prevăzut mai sus prin cererile de recrutare sau atașajii militari, amânări pentru continuarea studiilor și însușirii în condițiile art. 52 sau 53 din legea recrutării, după caz, aceasta pentru cei care n'au obținut reducerea de termen dela recrutare.

Comandamentele teritoriale vor da ordine de detaliu, cercurilor de subordon, ca prin orice cale să se aducă la cunoștința celor interesați ordinul de față.

Pe ziua de 1 Octombrie 1924 cererile de recrutare vor întocmi câte o situație numerică din care să reiasă:

- a) Câți tineri din contingentul 1925 au cerut amânări pentru studii? (Câți pentru studii superioare, câți pentru clasa 8 și ultimul an de studiu al școlii superioare);
 - b) câți tineri din contingentele mai vechi au cerut noi amânări (idem ca mai sus);
 - c) câți tineri au obținut însușirea în condițiile art. 52 din legea recrutării, câți în condițiile art. 53 din legea recrutării dela recrutare;
 - d) câți tineri au cerut acest beneficiu dela recrutare până la 25 Septembrie (Pe categorii, pe contingente pe arme).
- Situațiile centralizate pe comandamente vor trebui să ajungă la ministerul de război secția recrutării, cel mai târziu la 15 Oct. 1924.

Congresul zootehnic dela Cluj

Cluj, 11. — D. G. Cipaianu, subsecretar de stat la ministerul agriculturii, a plecat aseară în Ardeal, spre a lua parte la congresul de zootehnie ce se va deschide azi la Cluj.

De asemenea au mai plecat cu d-sa și numeroși parlamentari cari se interesează de progresele zootehniei.

Tot ieri au plecat d-nii P. P. Daia, directorul general al pescăriilor; Ionescu Sisești, directorul general al îndrumărilor agricole; Papazolu, subdirector general; I. A. Botez, inspector; Săulescu, directorul general al vânătorii; Mihăilescu, directorul contabilității; Machedon, inspector și numeroși șefi de serviciu dela ministerul agriculturii.

Azi dim. va fi atașat la trenul accelerat ce pleacă din gara de Nord la orele 9.30 un vagon special pentru membrii congresului de zootehnie ce se deschide la Cluj.

Asociația bibliotecarilor din România

În zilele de 15—17 Septembrie se va ține, în amfiteatrul fundației universitare „Carol I“ din București, prima întrunire a bibliotecarilor din țară, în vederea votării statutelor „Asociației bibliotecarilor din România“.

În afară de reprezentanții principalelor biblioteci, cari au fost special invitați de către comitetul organizator, mai sunt rugați să ia parte la adunare toți aceia cu anume pregătire și calificare în această specialitate.

Adunarea se va deschide luni 15 cor., orele 9 dim. în amfiteatrul Fundației.

Cu acest prilej, membrii adunării vor vizita, sub conducerea specială, principalele biblioteci din Capitală.

Pentru incapabilii de muncă

Primim următoarele: Societatea „Bur“ pentru ajutorarea incapacităților de muncă din Arad, aranjează la 14 Sept., în caz de timp nefavorabil în Dumineca următoare, adică la 21 Sept. 1924 în localurile restaurantului lui Ioan Werkmeister din Str. Brătianu No. 12, o petrecere de culesul viilor, împreună cu un concurs de frumusețe. Începutul petrecerii de culesul viilor la ora 3 d. m., iar dela ora 9 seara până în zori dans. Biletul de intrare pentru o persoană 30 lei, pentru familie (3 persoane) 50 lei fără impozitul de petrecere. Biletele de intrare sunt valabile și pentru petrecerea cu dans. Va cânta orchestra completă a Teatrului orașenesc din localitate.

Presa engleză despre situația financiară a României

Ocupându-se de situația financiară a României, ziarul englez „Daily Express“ din 3—9 a. c. scrie următoarele:

„Schimbul se învâlnă în România, în ultimele zile lira sterlină scăzând la 907 pe când în Iulie ajunsese la 1090.

Aceasta din cauza unei schimbări recente starea financiară a României, datorită administrației dlui V. Brătianu, ministrul de finanțe. România rumpără de câțiva timp valută străină și face față d-banzilor împrumutului 1922“.

Cutremur de pământ în Asia Mică

Constantinopol, 11. — Se anunță că în Erzerum, un puternic cutremur de pământ a distrus în întregime regiunea orașului Pasina din Asia Mică. Catastrofa s'a produs în urma unui cutremur de pământ lent urmat apoi de unul de o intensitate neobișnuită. Douăzeci și opt de comune din acea regiune au fost distruse într-o proporție de 80 la sută. Au fost scoși de sub dărâmături numeroși morți și răniți. Guvernatorul general a plecat la fata locului pentru a lua măsuri de salvare. Peste patruzeci de mii de locuitori au rămas fără adăpost.

Uraganul din Japonia

Din Tokio se anunță că insula Formosa a fost devastată de un violent uragan: Sunt 18 morți, 300 de răniți din cari cea mai mare parte grav și mii de case distruse.

Revolte din Caucaz

Din Riga se anunță că luptele din Caucaz împotriva regimului sovietic se întind și au ajuns până în regiunea Tiflis. Se afirmă că autoritățile bolșevice au executat 24 de conducători ai mișcării antibolșevice.

Din Copenhaga se anunță că la Kiev au avut loc manifestații în contra regimului sovietic; statuia lui Karl Marx a fost dărâmată, iar cuiburile comuniste devastate.

(x) „Amorul învingător“ e numele acelei grandioase și neuitate opere, care s'a rulat aseară la cinema de pe Malul M. râșului. Opera e una dintre cele mai frumoase din câte s'au jucat până acum pe film. Cele 6 acte lungi au fost jucate în rolul de eroină de artista Ossy Oswald. Filmul a fost precedat de un alt film care conținea un umoresc și rămâne în program numai pentru zilele de Sâmbătă și Duminecă. Reprezentația începe fix la 9 ore seara.

(x) Cinematograful „Apollo“ rulează astăzi pentru ultima dată piesa „Onoarea de ofițer“.

(x) Senzația următoare va fi filmul „Vrăjitorul“, care se va rula pentru prima dată Duminecă. Un medic căruia i-au luat diploma, începe praxă medicală din nou pe baza diplomei unui prieten de al său mort dar e descoperit. Curtea cu juri îl eliberează de sub acuza de „Vrăjitor“ și romanul de dragoste care se scurge încet prin acte în fine câștigă o soluțiune norocoasă. Frumoasa drama va rula de Duminecă și până Miercuri în programul cinematografului „Apollo“.

(x) Cinema „Urania“ deasemeni rulează astăzi pentru ultima dată a treia și a patra parte din „Omul fără nume“ iar partea a 5-a și a 6-a, din unele cauze neprevăzute, vor rula numai la începutul săptămânii viitoare.

(x) „Adevărul bărbat“ în „Urania“. Un nou roman criminal, pus pe film va fi arătat la Urania. Numele lui e „Adevărul

bărbat“. Acest roman rămâne în program numai pentru Duminecă și Luni.

(x) Bufetul nou din Apollo. În cinema „Apollo“ s'a deschis de nou bufetul aranjat modern și aci se pot procura cele mai fine zaharicale cu cele mai fine țesături. Garderoba încă e rearanjată și de aci încolo stă la dispoziția publicului o garderobă modernă închisă. Începând cu ziua de azi, în loc de pauza de 5 minute, direcțiunea a înovat pauze de 10 minute.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Guvernul n'a solicitat împrumuturi în străinătate

Correspondentul „Universului“ întâlnind, la Geneva, pe ministrul nostru de finanțe, a obținut dela dsa unele declarațiuni importante asupra activității desfășurate, în timpul din urmă, la Londra, Paris și Bruxelles.

Asupra vizitei făcute la Londra, d. Vintilă Brătianu a declarat:

„Am avut întrevederi cu d. Young, care a primit sarcina de înalt comisar al plăților în organizația alcătuită pentru ex-cutura planului Dawes; cu d. Kellog, ambasadorul Statelor-Unitate la Londra, cu d. Logan și cu alții.

„Le-am expus — și am impresiunea că i am convins — cât de greșită este interpretarea Statelor-Unitate în ce privește intențiunile statului nostru.

„Legea minelor — o afirm încă odată — asigură pe deantreg drepturile câștigate. Înțelegem să le respectăm fără înconjur; a spus-o guvernul nostru în memoriul remis de d. Duca dlui Jay, și eu am repetat-o în conversațiile avute cu reprezentanții Statelor-Unitate“.

„N'am cerut și nu cer nici un împrumut în străinătate.

„Ar fi de altfel o greșală de tactică elementală, ca ministrul de finanțe al unei țări, împotriva căreia s'a reușit să se alimenteze, până mai deunăzi, o campanie de discreditare, să colinde străinătatea cerând un împrumut.

„Că țara noastră are multe nevoi urgente, și în primul rând nevoia de a-și reface și spori mijloacele de comunicație, nu eu o vreau contesta. Și dacă mi s'ar face oferte de împrumut, nu zic că le-aș respinge a priori.

„Dar, în această susțin ceea ce am mai spus: Nu pot lega soarta țării de un factor care nu depinde de mine“.

„Dacă veți adăuga și considerentul că disponibilitățile pe care conținea lumea sunt de fapt mult mai reduse decât se crede și că multe din statele cari înainte erau exportatoare de capital, abia au mijloace suficiente pentru acoperirea propriilor lor nevoi, veți înțelege ușor de ce eu cred mult mai potrivit cu actualele împrejurări acea forma de colaborare a capitalului străin cu capitalul românesc prevăzută de legislația noastră economică recentă.

„Vor crede aceste țări că, pe baza acestui program, o colaborare cu România este posibilă? Vor găsi ele interes în această colaborare? Foarte bine! Să poftescă la lucru alături cu noi: vor fi bine primite. Numai așa formula colonială va fi fost definitiv înlăturată, spre folosul și al lor și al nostru deopotrivă.

„În definitiv impresiunea generală, pe care am căpătat-o în cursul călătoriei mele, îmi îngăduie să afirm că cercurile conducătoare din străinătate își dau din ce în ce mai mult seama de eforturile făcute la noi pentru împlinirea lipsurilor ce ne-a pricinuit războiul și de rolul pe care România e chemată să-l joace în noua alcătuire a Continentului.

„Știrile neadeverate asupra pretinselor revoluțiuni, dacă pot îngrijora o clipă opinia neinformată, nu pot însă știrbi încrederea celor ce fără părtinire judecă rezultatele eforturilor țării noastre“.

Cronica externă

Dela Societatea Națiunilor

GENEVA, 11. — După amiaza de ieri a fost închinată ședințelor comisiunilor.

Comisia a patra a discutat bugetul Oficiului internațional al muncii. Comisia a cincea, s'a ocupat de rapoartele dlui Nansen asupra operei de ajutorare a refugiaților ruși.

El a propus ca chestiunea refugiaților ruși să fie transferată Oficiului internațional al muncii care ar avea să se ocupe în special de adăpostirea lor și de procurarea ocupației pentru ei în diverse țări.

Opera de ajutorare ar rămâne însă și mai departe sub înaltul patronaj al Ligei Națiunilor, care va trebui să procure fondurile necesare pentru această operă.

Delegatul cehoslovac d. Masaryk a făcut apoi un expozeu al situației refugiaților, ruși în Cehoslovacia.

Comisia a treia a continuat discuția generală asupra problemelor siguranței și dezarmării.

Discuția a fost deschisă alături de către d. Schanzer, care s'a dovedit ca adversar al oricărui largiri a pactului și în special al proiectului de asistență mutuală și al principiului tratatelor separate.

Jugoslavia și dezarmarea

Ca prim orator a vorbit ieri după amiaza d. Marinkovici, ministrul de externe jugoslav, care a declarat:

Scopul nostru trebuie să conste în a compara răspunsurile provocate de proiectul asistenței mutuale și în a găsi o soluție care să fie acceptabilă pentru toți.

Punctul de vedere al guvernului jugoslav este că nu poate fi vorba de dezarmare până când nu se vor fi stabilit garanții absolute de siguranță, care să fie cel puțin echivalente cu acele ce le furniza mai înainte garanția militară.

Aceasta este motivul pentru care am respins primul proiect. Totuși s'a schimbat ceva în opinia Jugoslaviei de când am luat cunoștința de proiectul american cu definiția obiectivă a cazului de agresiune căci acesta este criteriul care corespunde obiecțiunilor dlui Schanzer și care dă baze noi proiectelor de asistență mutuală.

Oratorul a arătat apoi principiul tratatelor separate cari sunt comparate pe nedrept cu alianțele de odinioară.

Explicațiile delegatului englez

După aceea a luat cuvântul lordul Parmoor care declară că nu trebuie să se revie asupra proiectului de asistență mutuală.

Materia războiului se poate împărți în trei categorii distincte: 1) cazul de conflicte obicinuite care sunt aplanate de tribunalele arbitrale; 2) cazul de conflicte juridice, al căror statut trebuie precizat de Curtea de conflict pe care trebuie să le rezolve Consiliul ligei.

Principiul sancțiunilor ar putea atunci să fie acceptat de Herriot și Macdonald.

Sancțiunile ar trebui deasemeni împărțite în trei categorii și ar trebui să se creeze trei instanțe. Oratorul nu crede în necesitatea acestor sancțiuni. Unele state anumite se află de pe acum sub control militar. Aceasta ar putea servi ca introducere la dezarmarea generală.

Lord Parmoor a mai declarat că nu se poate lua vroce decizie fără cooperarea Germaniei.

Oratorul s'a străduit să puie chestia siguranței pe al doilea plan, propunând ca ea să fie trimisă unei sub-comisii.

Delegatul japonez Hatudas a făcut unele obiecțiuni contra tratatelor separate și a exprimat dorința să ia cunoștința de noile proiecte dupese pe biroul Ligei Națiunilor.

INFORMAȚIUNI

Sistarea apei în oraș pentru lucrări de reparație

Comunele comunale aduce la cunoștința publică că de pe ziua de ieri 12 Septembrie se sista servirea apei, dela ora 11 seara până la ora 5 dimineața, în vederea transpunerii apeductului. În zilele și locurile pos insirate se va sista servirea apei dela ora 10 seara, până la 6 ore dimineața în vederea spălării conductelor de apă.

La 15, 17, 19, 22 și 24 luna crt. întreg anul.

La 26 luna curentă Str. Cloșca, Str. Gh. Piata M. Viteazul, Str. Coșbuc, Str. Ștefan Balint, Str. Vic. Babeș, Str. Dim. Ștefanu.

La 29 luna curentă Str. Primăriei (Varos-lica) Bulv. Carol I., Str. Gen. Str. Gri-tescu, Str. Aviator V. Georgescu, Strada Iosef Nicolar, Str. Bucur, Str. Gh. Lazar, Str. Soarelui.

La 1. Octombrie: Str. Horia, Str. Take-tescu, Str. Consistorului, Str. Alexandri, Str. Barie Chendi, Strada Brătianu, Strada I. Ștefan, Strada Unirei, Strada Deseanu, Str. Ștefănescu.

La 3 Octombrie Strada Seminarului, Piața Catedralii, Strada Românilor, Strada Bran-zei, Strada Mețianu, Strada Barițiu, Strada 29. Decembrie, Str. Pescarului, Strada Ștefănescuilor, Strada Sublt. Z. Tâmpa.

La 6 Octombrie Piața Catedralii, Strada Ștefănescu, Strada Coghălniceanu, Strada Calvin, Strada Rădușu-Șirianu, Strada Turnului, Piața Ștefan, Strada Nicu Filipescu, Strada Ștefănescu, Strada Porumbaru.

Aniversarea căderii Griviței

„Astăzi acesta s'a împlinit 47 de ani dela căderea războiului pentru independență. În ziua din marile victorii pe care le-a avut țara din mâinile turcilor a redutei Grivița întâmplată în ziua de 30 August 1877. Într-un moment din acea război, luptele dela Grivița, aflați în viață, este și dl col. Brocner fost în regimentul 8 de linie.

Dela administrația ziarului

Toți onorații noștri abonați cari sunt în restanță sunt rugați ași achita abonaamentele de urgență.

Refuzurile de numerii dela această dată încolo nu vor fi luate în considerare, până când nu sunt însoțite de costul numerelor pe cari i-au primit respectivii abonați.

Căile ferate își sporesc tarifele cu încă 25 la sută, cu începere dela 1 Octombrie

Direcțiunea generală a căilor ferate ne a informat că ieri a fost întocmit la ministerul comunicațiilor jurnalul consiliului de miniștri, pentru sporirea în general și uniform cu 25 la sută a taxelor tarifare locale actuale de călători și bagaje, precum și a abonaamentelor și transporturilor de mărfuri.

După ce consiliul va aproba această nouă sporire, urmează ca direcțiunea generală CFR. să întocmească noile tarife de mărfuri și călători, tarife cari urmează a intra în vigoare cu începere dela 1 Octombrie 1924.

Cu această nouă sporire căile ferate și-au mărit tarifele, începând dela 1 August și până la 1 Octombrie, cu 50 de procente.

O universitate la Oradea-Mare

În sesiunea de toamnă a parlamentului d. dr. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, va prezenta un proiect de lege, prin care se va înființa o universitate la Oradea-Mare. Această universitate va avea, deocamdată, trei facultăți (drept, litere, științe) și ea va fi instalată în palatul fostei școli de cadet.

Convocare sportivă

Comitetul executiv a Clubului Sportiv Român „Gloria-CFR.“ din Arad se convoacă pe ziua de 13 Sept. l. c. la orele 6 p. m. la adunare ordinară — în localul oficios de pe arena din Piața Cetății-Vechi. Comitetul

BON pentru un ANUNȚ de publicat la rubrica Mica Publicitate 7 Septembrie 1924

Congresul Camerilor de Comerț și Industrie

— Criza de numerar. — Târgurile de mostre —
Ziua a III-a.

Oradea-Mare, Septembrie

Sedința se deschide sub prezidenția dlui Antonescu-Focșani.

Criza de numerar

D. I. CONSTANTIU București relevă criza de numerar ce ne bântuie, influențând toate ramurile de activitate. Dsa da apoi citire motiunii propuse de d. Sanielevici, președintele Camerei de comerț din Chișinău:

„Camerile de comerț din țară întrunite în congres la Oradea-Mare, făcându-se ecoul grelei încercări prin care trece întreaga viață economică a țării și luând în discuție cauza crizei, manifestată prin lipsa acută de numerar, fluctuațiile permanente ale monedei și lipsa de credite, găsesc de datoria lor să atragă atenția guvernului asupra acestei stări de lucruri, care amenință însuși organismul vieții noastre de stat.

Congresul considerând că politica unei țări trebuie să aibă în vedere întărirea tuturor factorilor de producție, și nu secătirea și distrugerea lor, se ridică cu cea mai mare energie contra politicii economico-financiare urmată până azi și cere guvernului revizuirea grabnică a programului aplicat precum și avizarea la o nouă îndrumare potrivită cu necesitățile vieții noastre economice, al cărei exponent principal sunt aceste Camere.

La această nouă îndrumare Camerele înțeleg să fie consultate.

Târgurile de mostre

D. TEMISTOCLE ALEXANDRESCU se ridică în contra propriei camerei de comerț din Oradea-Mare care a cerut înființarea unei societăți anonime care să exploateze aceste târguri. Dsa cere ca ele să fie organizate de Stat.

D. POP (Oradea-Mare) este contra propunerii dlui Temistocle Alexandrescu.

D. TEODORU București este pentru participarea statului la organizarea târgurilor de mostre.

D. GEORGESCU Constanța susține propunerea Camerei de comerț din București.

Se votează motiunea în sensul propunerii făcută de această Cameră.

D. BERESKY Cluj citește raportul pentru înființarea unei centrale politico-vamale. Dsa arată folosul acestei centrale cu sediul la București.

Propune o comisiune în frunte cu d. Stai-covici, care să prepare lucrările acestei centrale.

D. PAP Ploiești susține propunerea Camerei de Comerț Cluj.

D. GEORGESCU Constanța cere modificarea legii vamale din 1905.

După o lungă discuție, se votează motiunea propusă de Camera din Cluj.

Se votează apoi motiunea Camerei de Comerț din Oradea-Mare cu privire la îmbunătățirea salariilor funcționarilor dela Camerele de Comerț.

Sedința de după amiază

În sedința de după amiază se ia în discuție învățământul profesional.

D. TEODORU, raportul învățământului profesional, arată printr-o documentată lucrare, modul cum această ramură din învățământ a fost neglijată decenii de-arândul.

Arată că noua reformă trebuie să schimbe bazele de organizare de astăzi printr-o unitate a învățământului.

Congresul ia în considerare raportul dlui Teodoru și votează motiunea propusă în acest sens.

Inchiderea congresului

D. GEORGESCU Constanța mulțumește presei și celor cari au organizat congresul.

D. ANTONESCU citește un protest al Camerei de Comerț din Chișinău, prin care arată că congresul nu a respectat hotărârea ca toți președinții de Cameră să prezideze pe rând, deci, basarabienii se retrag din congres.

Se hotărăște ca viitorul congres să aibă loc la anul viitor, în Chișinău.

Congresul se închide la orele 5 seara.

materiei virulente, prin furaje, apa de beut, prin saliva animalelor infectate. Dar boala se poate răspândi și indirect prin animalele cari nu se infectează, dar sunt purtătorii germinilor, ca de exemplu câinii, păsările șobolanii etc. În special oamenii, cari sosește din locuri infectate transmit boala animalelor în regiunile cele mai îndepărtate.

Deși mersul boalei este favorabil, totuși din cauza pagubelor economice ce se înregistrează s'a căutat diferite mijloace de apărare contra febrei aftoase. Întrucât nu se pot face culturi din materia vizulentă, nici nu se poate produce o imunizare sigură, nici prin virus nici prin ser sau serovaccinatine. Tratatamentul simptomatic constă cu spălături cu astrigente

în desinfectarea leziunilor ca boala să nu se complice — Se poate întrebuința oțetul, fenolul etc.

La orice caz însă, dacă se observă în vre-o comuna îmbolnăviri la animale, cu simptomele de mai sus, să se anunțe boala imediat medicului vet respectiv, sau în lipsa acestuia, primăriei comunale pentru a se lua măsurile prescrise de poliția spec. veterinară și preveni întinderea boalei.

În prezent când creșterea vitelor este bogăția noastră națională, populațiunea dela safe trebuie să fie conștientă de pericolul boalei de gură și de unghii și să respicteze ordinele date de furnurile competente.

Dr. B.

Exportul produselor petrolifere în luna Iunie

— Producția crește, exportul scade —

La Direcția generală a statisticii ministerului de finanțe și a comerțului extern, se lucrează actualmente la tabloul exportului general pe luna Iunie.

Din cifrele privitoare la exportul produselor petrolifere pe Iunie, ultima dată pentru care s'au primit rapoartele vămilor, rezultă că în această lună, prima a crizei de export, cantitățile de produse vândute peste hotare sunt mai mici decât în luna precedentă Maiu, și mai mici față de luna Iunie a anului trecut, cu toate că de atunci producția a crescut cu aproape 100 vagoane zilnic.

Dar să dăm cifrele care sunt mai elocvente decât orice comentariu.

În luna Iunie anul curent s'au exportat: În Austria 556 tone diverse produse și anume: 22 tone reziduri, 505 tone petrol rafinat, 29 tone uleiuri. În Anglia 2530 tone benzine. În Bulgaria 2364 tone diferite produse și anume: 670 tone reziduri, 1264 tone petrol rafinat, 29 tone benzine, 401 tone uleiuri. În Cehoslovacia 25 tone benzine. În Franța 9421 tone diverse produse și anume: 531 tone reziduri 2018 tone petrol rafinat, 6922 tone benzine. În Grecia 2274 tone diverse produse și anume: 1096 tone petrol rafinat, 1140 tone benzine, 38 tone uleiuri. În Germania 1243 tone dintre cari 396 tone petrol rafinat și 847 tone benzine. În Jugoslavia 6507 tone, dintre cari 950 tone reziduri, 2402 tone petrol rafinat, 1584 tone benzine și 1170 tone uleiuri. În Olanda 97 tone reziduri. În Turcia 1034 tone diverse produse dintre cari: 89 tone reziduri, 537 tone petrol rafinat, 363 tone benzine; 45 tone uleiuri. În Ungaria 5441

tone diverse produse între cari 746 tone reziduri, 3733 tone petrol rafinat, 718 tone benzine și 244 tone uleiuri.

În sfârșit în alte țări s'au exportat 3 tone produse, adică 2 tone rafinat și o tonă uleiuri.

În total s'a exportat în Iunie a. c. 3405 tone reziduri în valoare de 12.880 mii lei. 11.975 tone petrol rafinat în valoare de 47.948 mii lei; 14 mii 159 tone benzine în valoare de 158.396 mii lei; 1928 tone uleiuri în valoare de 16.844 mii lei.

Totalul general al produselor exportate în Iunie a. c. este de 31.167 tone în valoare de 236.068 mii lei, pe când în luna precedentă, Maiu, s'au exportat 37.864 tone în valoare de 299.213 mii lei.

Scăderea exportului de produse petrolifere este deci senzibilă și se înregistrează chiar față de luna Iunie a anului trecut, când s'au exportat un total de 37.771 tone diverse produse în valoare de 296.966 mii lei.

Această scădere dovedește că taxele de export ce apasă asupra produselor românești sunt în prezent prea mari și producătorii nu pot lupta cu concurența străină, în situația actuală a pieței.

De altfel statisticele pe Iulie și August vor confirma același lucru, încă în mod mai vădit.

(„Argus“)

Taxele vamale la ștofele duble

Față cu noua hotărâre a comisiei de export, direcțiunea vămilor a comunicat punctelor vamale următoarele:

La art. 406 din tarif urmează a se taxa

numai ștofele duble cari sunt două țesături lucrate separat și apoi împreunate în cusături în așa fel că se poate doborâți țesătura, putându-se utiliza parte.

Ștofele duble cari s'au curățat război și unite între ele cu material care este în corpul nu se pot desprinde una de alta fi întrebuințate separat, se vor taxa simple, fără art. 406 din tarif, în tateea totală pe metru pătrat.

Pentru cazurile de nedumerire importatorului dreptul de contestare se pronunță comisi de experți.

Devizele și val

R a d o r, 12 Septembrie.

Zürich: Deschiderea: In

Berlin: 126.75 —

Amsterdam: 204. —

New-York: 532.25 —

Londra: 2371. —

Paris: 2842.50 —

Milano: 2332.50 —

Praga: 1595. —

Budapesta: 69. —

Belgrad: 705. —

București: 285. —

Varșovia: 102.50 —

Viena: 75. —

București închiderea: Paris 102.853, Berlin —, Newyork 191. —, Zurich 36.25, Viena 27. —, Praga —, pesta —

Valute: Napoleon 750, Marca de 130, lira turcească 105, font englez francez 11.50, franc elvețian 38. —, drachm. 360, dina 250, dolar 191. —, austriacă 27. —, coroana maghiară 500, col 560, Marca polon. 36 —

Reclama e sufletul comerțului

Economice.

Febra aftoasă

— Lămuriri pentru cititorii „Tribuna Nouă“ —

Arad, 12 Sept.

Febra aftoasă la animale este o boală obișnuită în părțile noastre, și cunoscută înaintea poporului sub numele de „boala de gură și unghii“. Din cauza proporțiilor ce le-a luat anul acesta, cred necesar a împărți cititorilor „Tribunei Nouă“ unele date referitoare la originea și caracterul acestei epizootii.

Febra aftoasă se caracterizează prin erupții mai ales la gură și pe pielea interdigitală. Este datorită unui patogen necunoscut, virus filtrabil și se observă în special la rumegătoare, boi, și bivoli, mai rar la porci. Omul asemenea se poate infecta în anumite condiții, îngrijitorii de animale, mușgătorii, dar în special copii prin consumarea laptelui provenit dela vacile bolnave. Este descrisă încă de acum 150 ani totuși studii speciale pentru cunoașterea ei s'au făcut abia în anii 1895—1896, când atât guvernul german, cât și cel francez, alarmat de întinderea ei, au cercetat mai deaproape cauza și mijloacele pentru a se opune extensiunii febrei aftoase.

Boala apare din când în când epizootic, se întinde aproape în toate statele infectează totalitatea animalelor și apoi scade în 2—4 ani până la dispariția completă și să reapară periodic în același mod. Epizootia ultimă s'a constatat în anul 1887, când febra aftoasă pornită din Rusia s'a lăsat în toată Europa, îmbolnăvindu-se în anul 1890 în România peste 100 bovine, iar în Ungaria circa un milion treisute mii animale.

Anul acesta se observă o tendință de expansiune a boalei. Buletinul de epizootii din luna trecută ne arată peste 100 comune infectate de fapt însă boala s'a lăsat, căci numai în județul Arad sunt 20 comune contaminate.

În sine febra aftoasă nu este așa de periculoasă. Mortalitatea este redusă 1—2 proc. mai ales la noi unde creșterea animalelor se face pe câmpii. Dar din cauza întinderii ce ia maladia, pagubele sunt imense, căci boala este inc pabil pentru mureș, vacile diminuează secreția laptelui, circulația animalelor se oprește iar o parte a tinerețului poate muri în urma infecției. Dacă mai luăm în considerare și greutatea ce le întâmpină exportul din cauza boalei, putem deduce pagubele suferite de economia noastră națională.

Boala se prezintă sub două forme: Benignă (mai ușoară) și gravă. După cum indică numele ea începe de regulă cu febră și

afte vezicule, pe diferite părți ale corpului. De regulă se observă la început o temperatură de 40° tristesă, inapetență mucoasa bucală și conjunctiva congestionate. După o zi sau două apare erupțiunea, febra scade, apoi în special pe buze se ivesc niște puncte mai ridicate, cari cresc de mărimea unui bob de mazere și mai mari, din cari iau naștere veziculele. Ele conțin, un lichid clar seros, în care se găsește virusul febrei aftoase, mai târziu se creapă, lichidul se scurge, animalul produce salivă și dacă nu se ivesc vre-o complicație, leziunile se vindecă în 8—15 zile.

Sunt unele cazuri mai grave — cu erupții confluențe, în caz că animalele deși bolnave sunt hrănite cu furaje prea tari și uscate. Veziculele pot trece în orificiile nazale, și pe conjunctivă, producând lăcrimare abundantă.

O altă localizare a febrei aftoase este cea dela picioare, când leziunea se localizează pe membrana interdigitală sau regiunea coronară, animalul șchioapă de un picior, sau toate membrele. Veziculele se desfac și aici, rămânând ulceratii superficiale. Se poate întâmpla ca animalul netratat și lăsat în murdărie să aibă complicații, producându-se căderea unghiei. În aceste cazuri mai grave se recomandă sacrificarea animalului.

Erupțiile se pot întinde și pe mamele la sfârciori, oprindu-se secreția laptelui și producând infecții secundare, mamite, cari se vindecă abia în 8—15 zile.

Pe lângă aceste forme regulate de febră aftoasă, se constată și forma gravă cu terminație mortală. Aceasta însă numai la începutul epizootiei și la rasele perfecționate, când boala se complică cu leziuni pe aparatul respirator și digestiv. La noi mersul epizootiei e de regulă ușor și numai la viței sugaci se observă îmbolnăviri mai grave, îmbolnăvându-se dela mamele lor.

La oi și porci febra aftoasă se manifestă tot cu erupții pe mucoasa bucală și pe membre, ba la scroafe și pe mamele.

Lăsând la o parte leziunile ce le găsim la autopsie, tin să amintesc, că diagnosticul boalei este foarte ușor în urma localizării leziunilor caracteristice.

Virusul febrei aftoase este foarte virulent, e destul de mușca o cărpă în saliva unui animal bolnav și a o trage prin gura unui animal sănătos, pentru că se produce boala în 2—6 zile. Maladia se întinde prin ingestia

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)

In Cafeneaua „Cornul Vânătorului“ concertează Sâmbătă și Duminică seara un quintet de artiști renumiți

Tiparul Tipografiei „Aradul“ S. P. A. în Arad.

Cenzurat: PREFECTURA JUDEȚULUI